

Ten geleide van de Kroniek 'Pedagogische Studiën 1920-1970'

van A. E. M. Jonker

Ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van ons tijdschrift heeft de redactie in 1983 een jubileumnummer uitgegeven waarin vooraanstaande vertegenwoordigers van de onderwijskunde hun visie op het vakgebied hebben uiteengezet. Nu, vijf jaar later, meent de redactie naar aanleiding van de 65ste verjaardag van Pedagogische Studiën aandacht te moeten schenken aan de ontwikkeling van het tijdschrift. Waar in de viering van het 60-jarig bestaan de klemtoon sterk lag op de analyse en prospectie van de onderwijskunde, ligt de aandacht nu eerder op een terugblik. De hierna volgende kroniek heeft betrekking op de periode 1920-1970. Het ligt in de bedoeling in een van de volgende nummers een bijdrage te publiceren over de periode van 1970 tot heden.

Pedagogische Studiën heeft zich in haar 65-jarig bestaan steeds gericht op vernieuwing en verdieping. In haar lange historie kan het tijdschrift bogen op de nauwgezette registratie en analyse van en anticipatie op de vele onderzoeks- en ontwikkelingslijnen in de onderwijskunde en de opvoedkunde.

In de nu volgende kroniek van de hand van drs. A. E. M. Jonker, die in het kader van het tijdschriftenproject (zie Pedagogische Studiën, 1981, 335-341) 1589 bijdragen over de periode 1920-1970 heeft gelezen en geanalyseerd, worden haar belangrijkste uitkomsten weergegeven.

Men kan haar verslag zien als het bekijken van een groepsfoto, waarin zowel oppervlak-kenmerken als enige duiding daarvan bijdragen tot een betere herkenning van karakteristieken van het tijdschrift. Het is de kroniek van een evolutie, bepaald door de wisselwerking tussen omstandigheden en de daarin te situeren bijdragen van de achtereenvolgende redacties. Het is geen studie van de onderliggende opvattingen en uitgangspunten van een wetenschapsdomein, noch is het een 'Ideengeschichte'. De kroniek opent het perspectief op de bestaansredenen en schetst de wisselende

oriëntaties, de redacties, de inhoud en het inspelen op maatschappelijke krachten en tegenkrachten binnen de context van het onderwijs(systeem). Kortom, de kroniek biedt een schets van een periode van onderwijskundig en pedagogisch denken in ons taalgebied die wordt afgesloten met de opkomst van de empirische onderwijskunde in de jaren zeventig. Het aftasten van dit verleden lijkt de redactie een interessant uitgangspunt voor het begrijpen van meer recente ontwikkelingen, ook omdat uit deze historische schets blijkt dat nieuwe ontwikkelingen reeds oude sporen dragen.

In tegenstelling tot de auteur meent de redactie dat het tijdschrift voor een brede doelgroep toegankelijk is gebleven, zij het dat de aandacht voor de empirische onderbouwing van onderwijskundige en pedagogische vraagstukken sinds de jaren zeventig aanmerkelijk is versterkt. Opvoeding en onderwijs zijn empirische verschijnselen. Bestudering daarvan vereist niet alleen beschouwing, normbesef en ideologische uitgangspunten, maar vraagt ook om nauwgezette definiëring, analyse en empirische beproeving om daardoor bij te dragen tot verdere theorie-ontwikkeling. Op deze wijze hoopt dit tijdschrift een bijdrage te leveren tot betere kennis van en inzicht in historische en huidige onderwijskundige en pedagogische vraagstukken. Daardoor kan dit tijdschrift ook een informatie- en inspiratiebron zijn voor allen die direct of meer afstandelijk werkzaam zijn op het terrein van opvoeding en onderwijs of zich daarop voorbereiden. Een tijdschrift is een communicatiemedium. Pedagogische Studiën nodigt en daagt uit tot discussie. Daarin ligt haar belangrijkste motief: open communicatie en discussie, belangrijk geachte thema's en ontwikkelingen bespreekbaar maken op grond van controleerbare en helder gepresenteerde onderzoeken, studies, beschouwingen en analyses. Daarmee sluit Pedagogische Studiën aan op één van de belangrijkste uitgangs-

punten van de 'founding fathers': het bevorderen van de *wetenschappelijke* bestudering van onderwijsvraagstukken. De redactie hoopt dat deze kroniek en het volgende lustrum daarvan weer een bewijs zijn.

De Redactie